

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/84/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5419201115
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5419201115.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: G. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. - G., T. XXX/XX, právne zastúpeného JUDr. Pavlom Novotným, advokátom so sídlom J. W., H. U. XXXX/X, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody 2.466,50 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 10C/34/2019-105 zo dňa 20. januára 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobca má voči žalovanému **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.466,50 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania za obdobie od 29.9.2018 až do jej zaplatenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

2.Východiskovo súd prvej inštancie za nesporné (medzi stranami) vyhodnotil skutočnosti, že žalobca bol na základe uznesenia vyšetrovateľa OR PZ DK zo 14.12.2015 ČVS: ORP-72/2-VYS-DK-2015 o vznesení obvinenia trestne stíhaný za zločin skrátene dane a poisteného podľa § 276 ods. 1, ods. 3 TZ. Sťažnosť, ktorú voči predmetnému uzneseniu žalobca podal, bola prokurátorom OP DK zamietnutá ako nedôvodná uznesením z 11.2.2016 (č. k. Pv/66/15/5503-15). Trestné stíhanie žalobcu bolo v prípravnom konaní ukončené podaním obžaloby dňa 27.04.2016, o ktorej bolo najprv rozhodnuté uznesením tamojšieho (Okresný súd Dolný Kubín) súdu z 20.10.2016 č. k. 9T/19/2016-574 o odmietnutí podľa § 244 ods. 1 písm. h) TP za použitia § 243 ods. 3 druhá časť TP a vrátení veci prokurátorovi. Toto uznesenie bolo na podklade sťažnosti OP DK zrušené uznesením Krajského súdu v Žiline z 8.2.2017 č.k. 2To/6/2017-600 s uložením povinnosti (súdu) vo veci znova konať a rozhodnúť. Napokon tamojší súd rozsudkom z 29.6.2017 č. k. 9T/19/2016-684 oslobodil žalobcu podľa § 285 písm. a) TP, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Sťažnosť prokurátora OP DK voči uvedenému rozsudku bola zamietnutá uznesením Krajského súdu v Žiline z 15.11.2017 č. k. 2To/61/2017-703, právoplatným 15.11.2017. Nesporné bolo aj to, že žalobcovi bol vo veci na jeho žiadosť ustanovený ako obhajca jeho terajší právny zástupca z dôvodu, že žalobca vyhlásil, že nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu (opatrenie sudcu pre prípravné konanie z 12.1.2016 č. k. 0Tp/201/2016-2). Toto ustanovenie bolo zrušené následným opatrením z 19.2.2016 z dôvodu nesplnenia podmienok pre ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 TP. Žalobca si následne svojho terajšieho zástupcu zvolil ako obhajcu (plnomocenstvo z 2.3.2016). Listom z 28.06.2018 žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prejednanie predmetného nároku na náhradu škody vo výške 2.466,50 eura. Na túto žiadosť Generálna prokuratúra SR odpovedala listom z 24.09.2018 doručeným zástupcovi žalobcu 28.09.2018

tak, že žiadosť odmietla s odôvodnením, že nie je daná príčinná súvislosť medzi uplatňovanou náhradou škody a uznesením, resp. nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní.

3. Nadväzne okresný súd ako spornú označil otázku existencie základu žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody voči žalovanému, t.j. či za daných skutkových okolností je daná zodpovednosť žalovaného za škodu, ktorá žalobcovi vznikla v súvislosti s úhradou trov právneho zastúpenia svojmu obhajcovi, nepochybne vzniknutých v príčinnej súvislosti s vedeným trestným stíhaním voči jeho osobe, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný.

4. V danej spojitosti sporové strany prezentovali protichodné/odlišné stanoviská. Žalovaný sa opieral o výklad založený na doslovnom jazykovom znení ust. § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len ZoZŠ), zatiaľ čo žalobca argumentoval dlhodobo stabilnou judikatúrou súdov založenou na uplatnení systematického výkladu objasňujúceho obsah právnej normy vo vzájomných súvislostiach s inými právnymi normami a teleologického výkladu vychádzajúceho zo zmyslu a účelu právneho predpisu, ktorým je v prípade ZoZŠ ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy vo väzbe na princípy materiálneho právneho štátu zakotvené v článku 1 ods. 1 Ústavy SR.

5. Súd prvej inštancie v reakcii na predloženú právnu argumentáciu zdôraznil, že nevidí žiadny právne významný dôvod pre odklon od doterajšej konštantnej judikatúry všeobecných súdov (uznesenie NS SR sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 z 18.8.2010 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/2014 a uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 181/2017 a ďalšie rozhodnutia nadväzujúce po vydaní rozhodnutia 4 M Cdo 15/2009). Označené rozhodnutia demonštrujú existenciu dlhodobo ustálenej súdnej praxe, pričom prípadný odklon od existujúcej judikatúry (čoho sa žalovaný explicitne dovoľával) Najvyššieho súdu SR ako najvyššej súdnej inštancie v rámci všeobecného súdnictva, ktorého povinnosťou je dbať svojou rozhodovacou činnosťou o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov) zo strany súdu nižšej inštancie by mohol predstavovať zásah do základných práv a slobôd niektorej zo strán sporu a narušenie princípu právnej istoty.

6. V zmysle záverov predmetnej judikatúry a zároveň vo svetle prevažujúcej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR (nálezy ÚS SR sp. zn. III. ÚS 117/06, sp. zn. I. ÚS 320/2016, sp. zn. I. ÚS 395/2016, sp. zn. I. ÚS 540/2016), z ustanovení ZoZŠ vyplýva, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za také konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Štát je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Hoci je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za ich postup, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Preto, ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie, je vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, t.j., či sa podozrenie, pre ktoré bolo vznesené obvinenie, v trestnom konaní potvrdilo. Za takejto situácie nemožno lipnúť na formálnom zrušení nezákonného rozhodnutia vyžadovaného ust. § 6 ods. 1 ZoZŠ, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, ku ktorému možno dospieť systematickým a teleologickým výkladom, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o vznesení obvinenia, ak následne došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k vyneseniu oslobodzujúceho rozsudku, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má takéto rozhodnutie rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, pretože jeho právoplatnosťou sa trestné konanie končí, t.j. zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Preto nezákonné rozhodnutie pre účely vzniku nároku na náhradu škody podľa ZoZŠ predstavuje aj uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi, keďže trestné stíhanie žalobcu skončilo

oslobodením spod obžaloby, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Len takýto výklad „nezákonného rozhodnutia“ pre účely ZoZŠ je takým, ktorý rešpektuje základné práva občana, v danom prípade žalobcu, ktorý bol súdom právoplatne oslobodený spod obžaloby pre skutok, pre ktorý bolo voči nemu uznesením vznesené obvinenie. Inými slovami, práve a len takýmto výkladom, môže dôjsť k naplneniu princípu právneho štátu z materiálneho hľadiska, aby štát niesol objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktoré svojím konaním priamo zasiahli do základných práv a slobôd jednotlivca, ak v konečnom dôsledku v rámci svojho zákonom upraveného postupu sa ich prvotné podozrenie ukáže ako nedôvodné (mylné), ktorej zodpovednosti sa nemôže zbaviť.

7. Naopak, výklad prezentovaný žalovaným by v konkrétnej situácii viedol k absurdnej situácii, ktorá by bola v rozpore so všeobecnou spravodlivosťou, a to že napriek tomu, že rozhodnutím príslušného orgánu štátu voči žalobcovi začaté trestné stíhanie neskončilo jeho právoplatným odsúdením, ale oslobodením spod obžaloby pre nepreukázanie existencie skutku, pre ktorý bol stíhaný, by mal žalobca definitívne znášať náklady, ktoré mu dôvodne (účelne) vznikli v príčinnej súvislosti s realizáciou jeho práv v trestnom konaní a jeho obhajobou (hoci mu orgány činné v trestnom konaní nič z toho, z čoho bol podozrivý, nepreukázali).

8. Pokiaľ žalovaný poukazoval na nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13.11.2013, tento predstavujúce „ojedinelý“ názor vo vzťahu k ostatnej judikatúre ústavného súdu z obdobia pred a aj po vydaní daného nálezu. V tomto smere sa okresný súd stotožnil s argumentáciou žalobcu poukazujúcou predovšetkým to, že daný nález prioritne riešil iné otázky, než tie, ktoré sú rozhodné pre posúdenie prejednávanej veci, pričom tento pri svojich záveroch ani nepodrobil testu ústavnosti dovtedajšiu konštantnú judikatúru NS SR ohľadne otázky posudzovania uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného v prípade, ak sa trestné konanie skončí oslobodením spod obžaloby pre nepreukázanie existencie žalovaného skutku.

9. Za vnútorne protirečivú následne okresný súd vyhodnotil záverečnú argumentáciu žalovaného, keď tento na jednej strane „obhajuje“ podanie obžaloby ako dôvodný procesný postup a spôsob ukončenia prípravného konania a na druhej strane začal tvrdiť, že žalobca v prípravnom konaní nevyužil všetky prostriedky ochrany, najmä mimoriadny opravný prostriedok podľa § 363 a nasl. TP a touto svojou nečinnosťou mal aj sám žalobca prispieť k ďalšiemu konaniu, ktoré vyústilo do podania obžaloby (pričom v čase možnosti uplatnenia tohto postupu už obhajcu mal). Na jednej strane teda žalovaný poukazuje na zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní a pri podaní obžaloby a na strane druhej nelogicky vytýka žalobcovi, že predsa len (nevedno prečo, ak všetko podľa presvedčenia žalovaného malo byť v poriadku a bez akéhokoľvek porušenia zákona), mal žalobca predsa ešte podať v prípravnom konaní mimoriadny opravný prostriedok.

10. Súd prvej inštancie zhrnul, že v danom prípade boli splnené všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu, t.j. existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody predstavujúcej náklady vynaložené žalobcom na jeho obhajobu v trestnom konaní a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou (majetková ujma žalobcu by nevznikla, ak by voči nemu nebolo vedené trestné stíhanie iniciované práve dotknutým uznesením). Základ žalobcovho nároku je teda daný. Tento nárok si žalobca uplatnil spôsobom predpokladaným ZoZŠ, t.j. podaním žaloby predchádzalo predbežné prerokovanie nároku na základe riadnej písomnej žiadosti žalobcu spĺňajúcej predpoklady stanovené v § 16 ods. 1 ZoZŠ, u príslušného orgánu štátu, ktorým bola v danom prípade Generálna prokuratúra Slovenskej republiky s poukazom na § 4 ods. 1 písm. f) ZoZŠ, keďže prokurátor zamietol ako nedôvodnú sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia voči jeho osobe, keď daný orgán túto žiadosť aj prerokoval s negatívnym výsledkom pre žalobcu. Uplatnený nárok na náhradu škody zároveň spadá pod dispozíciu ustanovenia § 18 ods. 1 ZoZŠ a predstavuje trovy právneho zastúpenia za úkony (ktorých podrobný rozpis žalobca doložil, včítane toho, že tieto trovy už svojmu obhajcovi v celom rozsahu uhradil) súvisiace s obhajobou žalobcu v predmetnom trestnom konaní, či už v štádiu prípravného konania alebo v rámci následného konania pred súdom po podaní obžaloby, ktorých celková výška vyúčtovaná podľa príslušnej advokátskej tarify predstavuje 2.466,50 eur včítane DPH. V prejednávanej veci žalovaný spochybňoval len základ nároku, žiadnu konkrétnu námietku nevzniesol voči uplatnenej výške škody, resp. ku ktorejkoľvek jej dielčej položke. Z týchto dôvodov žalobe v celom rozsahu vyhovel.

11. Následne okresný súd s poukazom na § 16 ods. 4 ZoZŠ v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. priznal žalobcovi aj uplatnený úrok z omeškania za obdobie od 29.09.2018 (odo dňa nasledujúceho po tom, ako bola zástupcovi žalobcu doručená 28.09.2018 odpoveď Generálnej prokuratúry SR listom

z 24.9.2018, ktorým bolo oznámené, že uplatnený nárok na náhradu škody nebude uspokojený) až do jej zaplattenia.

12.S ohľadom na žiadosť žalovaného a ním prezentované dôvody, súd prvej inštancie pri aplikácii § 232 ods. 3 CSP stanovil dlhšiu, a to 30-dňovú lehotu na splnenie uloženej povinnosti, plynúcu od právoplatnosti rozsudku, ktorá skutočnosť nespôsobuje žalobcovi ujmu, keďže priznaný nárok je až do svojho uspokojenia úročený úrokom z omeškania.

13.Napokon, plný úspech žalobcu (§ 262 ods. 1 CSP) viedol okresný súd k priznaniu (mu) nárok na plnú náhradu trov konania voči žalovanému.

14.Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a domáhal sa rozsudok v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

15.Odvolateľ zdôraznil, že trvá na všetkých podaniach a vyjadreniach prezentovaných v tejto veci. Okresnému súdu primárne vytýkal, že nesprávne vyhodnotil otázku, ktorý štátny orgán je príslušný konať v mene štátu (§ 4 ZoZŠ). Z rozhodnutia súdu je zrejmé, že titulom náhrady škody je uznesenie vyšetrovateľa PZ o vznesení obvinenia. Uznesenie vyšetrovateľa PZ o vznesení obvinenia je účinné a vykonateľné už jeho vydaním, teda bez ohľadu na jeho doručenie obvinenému a prokurátorovi, čím jeho účinky nastávajú (... škoda vzniká) už jeho vydaním, bez ohľadu na to kedy, a či, bude doručené prokurátorovi, ktorý preto nemôže jeho účinkom (ani škode) nielen zabrániť, ale už vôbec ju nemôže ani spôsobiť (§ 4 ods. 1 písm. f) ZoZŠ). Ani úvaha o tom, že zamietnutie sťažnosti a podanie obžaloby automaticky zakladá príslušnosť prokuratúry nemá oporu v zákone, môže len vylučovať príslušnosť Ministerstva vnútra SR. V opačnom prípade by musela byť akceptovaná tiež úvaha o zodpovednosti súdu (a teda príslušnosti Ministerstva spravodlivosti SR) vo všetkých prípadoch, keď súd po preskúmaní a predbežnom prejednaní obžaloby nariadil hlavné pojednávanie (teda uznal a potvrdil zákonnosť prípravného konania - § 238 ods. 1 Trestného poriadku). Potvrdenie zákonnosti prípravného konania súdom (nariadením hlavného pojednávanie) je „viac ako len“ analogické posudzovaniu postupu prokurátora, ktorý zamietne sťažnosť a podá obžalobu, pretože rozhodujúce je súdne konanie a dôkazy v ňom vykonané. Keďže zamietnutie sťažnosti a podanie obžaloby nemôže v žiadnom prípade založiť príslušnosť prokuratúry (môže len vylúčiť príslušnosť Ministerstva vnútra SR) a škodu prokurátor (prokuratúra) v danom prípade nespôsobili, prichádza do úvahy postup podľa § 4 ods. 2 ZoZŠ. Pokiaľ súd uvedené neakceptoval, nielenže vec nesprávne právne posúdil, ale aj účastníkovi (Slovenskej republike) odňal možnosť konať pred súdom, pretože mu nebola daná možnosť zastupovania príslušným štátnym orgánom a tým, že súd konal s nepríslušným štátnym orgánom. Napokon nesprávne označenie účastníka, ktorý koná za štát, predstavuje tiež nedostatok podmienok konania.

16.Ďalej odvolateľ namietal, že okresný súd nevzal do úvahy zákonnosť prípravného konania, vrátane zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia (titulu náhrady škody). V danom prípade uznesenie o vznesení obvinenia nie je nezákonné a teda ani titul náhrady škody nie je daný. Nie je možné automaticky (rozhodnutie ÚS SR II. ÚS 163/13, str. 7, ods. 8) bez akéhokoľvek odôvodnenia každé uznesenie o vznesení obvinenia považovať za nezákonné len preto, že v trestnom konaní nedošlo k odsúdeniu obžalovaného. Pokiaľ je postup orgánov činných v trestnom konaní legálny a titul uplatňovanej náhrady škody zákonný, je namieste zväžiť tiež postup podľa § 3 Občianskeho zákonníka a náhradu škody aj s ohľadom na citované ustanovenie nepriznať, pretože výkon takéhoto práva by bol v rozpore s dobrými mravmi. „Paušálne“ zaväzovanie štátu na náhradu škody len preto, že nedošlo k odsúdeniu obžalovaného a len preto, že objektívna zodpovednosť je súdom vykladaná nad rámec zákona (extenzívny výklad nezákonnosti uznesenia) je v rozpore so zmyslom a účelom zákona. Navyše, žalobca si svojím konaním trestné stíhanie zavinil sám a akákoľvek náhrada škody by preto bola (aj z tohto dôvodu) v rozpore s dobrými mravmi. Pri analogickej aplikácii ust. § 8 ods. 6 ZoZŠ by sa mal súd vysporiadať s otázkou, či si žalobca trestné stíhanie zavinil alebo nezavinil. Je teda potrebné odpovedať na otázku, čo bolo príčinou toho, že vo veci začali konať orgány činné v trestnom konaní. Možno jednoznačne vysloviť, že nešlo o svojvoľný postup orgánov, ale o jediný možný a zákonný postup pre zistenie trestnoprávnej zodpovednosti vo vzťahu ku skutku, ktorý sa reálne stal. Vznesenie obvinenia bolo jediné rozhodnutie, ktoré bolo v právnom štáte možné od orgánov činných v trestnom konaní očakávať. Rovnako boli splnené všetky zákonné predpoklady na podanie obžaloby. To, že bol Y. X. (správne G. - pozn. odvol. súdu) neskôr v trestnom konaní spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný a to na základe vyhodnotenia dôkazov súdom, priamo s odpoveďou na otázku, či si trestné stíhanie zavinil, nesúvisí.

17.Žalovaný sa nestotožnil ani s úvahami súdu vo vzťahu k rozpornosti jeho argumentácie a zopakoval, že žalobca nevyužil všetky svoje oprávnenia namietat nezákonný postup orgánov činných v trestnom

konaní a to aj v čase, keď mal obhajcu t. j. osobu znalú práva. Dodal, že namietanie základu žalobného návrhu je potrebné riadne vyhodnotiť, čo súd neurobil, pričom sa jedná o námietku základnú a podstatnú, pri uplatnení ktorej je úplne zbytočné namietat' jednotlivé položky.

18.V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobca navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

19.Vo vzťahu k jednotlivým námietkam žalovaného poznamenal, že tvrdenie ohľadom nepríslušnosti Generálnej prokuratúry SR ako orgánu konajúceho v mene štátu vzniesla Generálna prokuratúra SR po prvý raz až v rámci odvolacieho konania. Pokiaľ sa GP SR skutočne domnievala, že je nepríslušným orgánom, mala bezodkladne postúpiť už žiadosť o predbežné prerokovanie príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žalobcu (§ 15 ods. 2 ZoZS), čo však neučinila a vo veci konala. Za daných okolností je preto bezpredmetné zaoberať sa argumentáciou, že účastníkovi (Slovenskej republike) bola odňatá možnosť konať pred súdom, navyše je takéto tvrdenie nedôvodné, nakoľko žalovaný mohol bez obmedzenia uplatňovať všetky svoje (procesné) práva pred súdom prvého stupňa.

20.Vo vzťahu k opakovanej námietke, že nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia nespôsobuje ani oslobodenie obžalovaného (žalobcu) spod obžaloby, žalobca zopakoval zásadnú časť doterajšej argumentácie a dodal, že práve nepriznanie nároku na náhradu škody v situácii, kedy by bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby z dôvodu, ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, ak skutok nie je trestným činom, alebo ak nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný, by bolo v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko by obžalovaný musel niesť náklady spojené s trestným konaním, ktoré bolo vo svojom dôsledku (práve s ohľadom na jeho výsledok) nedôvodné a nezákonné.

21.Pokiaľ odvolateľ uvádza, že si žalobca svojím konaním trestné stíhanie zaviniť, žalobcovi nie je zrejmé, z akých konkrétnych skutočností a dôkazov žalovaný vychádza. Navyše, pre posudzovanie danej otázky je zásadný samotný výsledok trestného konania a preto neobstojí tvrdenie žalovaného, že žalobca konal spôsobom popísaným vo výroku uznesenia o vznesení obvinenia. Žalovaný sa preto mylí, keď uvádza, že výsledok trestného stíhania priamo nesúvisí s odpoveďou na otázku, či si trestné stíhanie zaviniť.

22.Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného, že žalobca nevyužil všetky svoje oprávnenia namietat' nezákonný postup orgánov činných v trestnom konaní, žalobca zdôraznil, že žalovaný tieto (oprávnenia) nešpecifikoval. Doplnil však, že v rámci trestného konania využil všetky relevantné a účelné právne prostriedky smerujúce k jeho obhajobe. Konkrétne išlo napríklad o sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, návrhy na vykonanie dokazovania, popr. návrh na predbežné prejednanie obžaloby. Za daných okolností preto považuje i túto námietku za nedôvodnú.

23.V následnom stanovisku žalovaný zotrval na svoje argumentácii, ktorú označil za zrejmú a rovnakú od samotného počiatku sporu. Námietka nesprávneho posúdenia otázky, ktorý štátny orgán je príslušný konať v mene štátu, nebola vznesená účelovo, pričom sa jedná o novoty podľa § 366 písm. c/ CSP. K nevyužitíu všetkých prostriedkov ochrany v rámci prípravného konania sa žalovaný vyjadril v podaní zo dňa 11.12.2019 a táto skutočnosť vyplýva z vykonaného dokazovania.

24.Napokon, v písomnom vyjadrení k predmetnému stanovisku žalobca uviedol, že Generálna prokuratúra SR je príslušným orgánom konajúcim za žalovaného, čoho si ostatne bola po celý čas vedomá a preto v predsúdnom štádiu a súčasne v súdnom konaní bez výhrad vystupovala za žalovaného. Navyše táto námietka, učená až v odvolacom konaní, ani vo svojej podstate nemôže preukázať, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keďže k žiadnej takejto vade v konaní nedošlo.

25.Ak žalovaný argumentoval tým, že žalobca nevyužil všetky prostriedky ochrany v rámci prípravného konania, najmä mimoriadny opravný prostriedok podľa § 363 a nasl. TP, jedná sa o zjavne nedôvodnú obranu. Neboli totiž splnené zákonné podmienky pre iniciovanie konania o zrušení právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní a jeho podanie by bolo v podstate samoučelné a obštrukčné. Navyše by nedôvodne navyšovalo aj trovy obhajoby.

26. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

27. Podstatná časť predostretého odvolania predstavuje len sústavné (formulárové) opakovanie dlhodobo stabilizovanou rozhodovacou činnosťou súdov SR vyvrátenej argumentácie Generálnej prokuratúry SR. Žalovaný evidentne nie je ochotný/schopný pripustiť, že hoci jeho východisko o povinnosti príslušných orgánov činných v trestnom konaní zisťovať okolnosti trestnoprávnej zodpovednosti je vo všeobecnosti správne, uvedené následne nič nemení na súčasnej existencii princípu materiálneho štátu a z toho vyplývajúcej objektívnej zodpovednosti (štátu) za (v konečnom dôsledku) nezákonné rozhodnutie (jeho orgánov) s dôsledkami, ktoré podrobne vysvetlil súd prvej inštancie (predovšetkým bod 6 tohto odôvodnenia) a s ktorými dôvodmi sa odvolací súd v plnej miere stotožňuje - § 387 ods. 2 CSP - a v konkrétnostiach na ne odkazuje. Rovnako zistenému skutkovému rámcu veci zodpovedá aj vyhodnotenie (právne posúdenie) existencie (bod 10 tohto odôvodnenia) podmienok posudzovaného zodpovednostného vzťahu.

28. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku týkajúcu sa určenia orgánu príslušného na konanie v mene štátu, táto zásadná „zmena postoja“ žalovaného bola (z neobjasnených dôvodov) skutočne prezentovaná až v odvolacom konaní. Hoci sa s ohľadom na jej charakter nejedná o neprípustnú novotu/skutočnosť v zmysle § 366 CSP (ako to namieťa žalobca), ide o námietku nedôvodnú. Krajský súd tu upriamuje pozornosť odvolateľa na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo 289/2014 zo dňa 14.10.2015 vydaného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov SR pod R 6/2016. V zmysle právnej vety predmetného judikátu, ak v trestnom konaní, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením obžalovaného, prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru alebo príslušníka policajného zboru a podal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. f/ ZoZŠ je (od 1.1.2013) Generálna prokuratúra SR.

29. Závery predmetného judikátu v plnej miere zodpovedajú skutkovým okolnostiam posudzovanej veci a krajský súd nemá žiadny dôvod sa od nich odchyliť. Odmietavý postoj žalovaného je totiž založený (len) na dôvodoch bez relevantného základu.

30. Konštatovaním príslušnosti GP SR (konať za štát) je zároveň vyvrátené odvolacie tvrdenie o odňatí možnosti konať (Slovenskej republiky) pred súdom.

31. Z rovnakého dôvodu je bezpredmetná a špekulatívna aj úvaha žalovaného o potrebe použitia analógie (bod 15 veta 6 a nasledujúce tohto odôvodnenia), na základe ktorej by orgánom príslušným konať (za štát) malo byť Ministerstvo spravodlivosti SR. Inými slovami, pri existencii explicitnej zákonnej úpravy podmienok určenia orgánu príslušného konať za štát (a pri splnení týchto podmienok) je nenáležitou/neprípustnou aplikácia analógie legis na určovanie už takto ustálenej príslušnosti.

32. Stotožniť sa nemožno ani s bližšie nešpecifikovaným tvrdením žalovaného o zavinení si trestného stíhania samotným žalobcom. Trestná zodpovednosť je totiž vždy založená na zavinení (§ 15 a 16 Trestného zákona). Preto by bez ďalšieho (t.j. bez vymedzenia špecifickej okolnosti nad rámec zavinenia ako základného prvku trestno-právnej zodpovednosti) akceptovanie tohto názoru žalovaného nevyhnutne viedlo k záveru o obsolentnosti zákonnej úpravy zodpovednosti štátu za výkon verejnej moci v trestných veciach, čo je v priamom rozpore s textom normy túto zodpovednosť upravujúcej (napr. § 8 ZoZŠ) a preto neakceptovateľné.

33. Obdobne v okolnostiach súdnej veci nemožno vzhliadnuť priestor ani pre aplikáciu inštitútu dobrých mravov (tak ako sa toho domáha žalovaný). Nepochybne totiž situácia, kedy je niekto dlhodobo vystavený trestnému stíhaniu - vrátane nákladov na obhajobu s tým spojených - s konečným výsledkom (oslobodením spod obžaloby) v podobe konštatovania, že skutok, ktorý mu bol kladený za vinu, sa nestal, je dostatočným základom pre vylúčenie záveru, že priznanie takto vznikutej a uplatnenej škody porušuje všeobecne (v spoločnosti) akceptované pravidlá morálneho charakteru, ktoré naplňajú obsah pojmu dobré mravy.

34. Napokon, čo sa týka námietky nevyužitia mimoriadneho opravného prostriedku, odvolací súd poukazuje na text relevantnej/aplikovanej právnej normy (ZoZŠ, ktorá (jednak) nepodmieňuje priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím využitím mimoriadnych opravných prostriedkov a (zároveň) takéto nevyužitie mimoriadneho opravného prostriedku neuvádza ani v rámci taxatívneho výpočtu okolností vylučujúcich vznik takéhoto práva (§ 8 ods. 6 ZoZŠ - obdobne, vo vzťahu k náhrade škody za väzbu pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp zn. 6Cdo 75/2017 z 30.9.2019).

35. Ani v rámci odvolacieho štádia dotknutého konania žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil jednotlivé položky predstavujúce vo svojom súhrne uplatnený nárok na náhradu trov obhajoby,

odvoláciu argumentáciu sústredil (opäť len) na popretie základu (nároku). Samotná výška (jej správnosť) žalobného nároku teda nemôže byť predmetom odvolacieho prieskumu.

36. Nakoľko odvolacie dôvody žalovaného neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), krajský súd pristúpil k potvrdeniu rozsudku.

37. Okresný súd vecne správne rozhodol i o náhrade trov konania, keď aplikoval zásadu úspechu v konaní a priznal žalobcovi náhradu účelne vynaložených trov v plnom rozsahu.

38. Výrok o trovách odvolacieho konania sa riadi § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP (plný procesný úspech žalobkyne v odvolacom konaní). O konečnej výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 v spojení s § 251 CSP.

39. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.